

Handläggare
Cecilia Möne

Datum
2016-06-15

Diarienummer
2013-5715- MI

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 22 juni 2016

Ansökan om tillstånd till torvtäkt och markavvattning Spängermossen, Bredsjö 1:30 - Uppsala kommun

Remiss från Mark- och miljödomstolen, målnr. M 6757-15. Remisstid: Förlängd till 30 juni 2016.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande till Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt enligt **bilaga 1**

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inget att inte erinra mot tillstånd till torvtäkt och markavvattning på Spängermossen. Nämnden lämnar synpunkter på utformning av villkoren i tillståndet.

Eftersom boende i Järlåsa uttryckt oro över att föreslagen efterbehandling till våtmark skulle kunna orsaka mygginvasion har en mer detaljerad efterbehandlingsplan tagits fram i ansökan. I planen jämförs två alternativ. Nämnden lämnar även synpunkter angående efterbehandlingen.

Ärendet

Hasselfors Garden söker tillstånd till täkt av växttorv på Spängermossen som ligger mellan Bredsjön och Järlåsa tätort. Ansökan avser ett 17 hektar stort produktionsområde och sökt tillståndstid är 25 år. Torvmäktigheten är 1,5 meter i genomsnitt med en största mäktighet på 2 meter. Torven kommer att bärgas med grävtorvmetoden. Det innebär att man gräver upp torven med grävmaskin och lägger upp i en sträng där den får ligga och torka till nästa sommar. Metoden innebär att endast en begränsad yta (ca 1 hektar åt gången) är under brytning. Metoden innebär mycket liten risk för damning och brand eftersom torven har en fukthalt omkring 80 % vid bärgning och 70-75 % vid utlastning.

Arbete med brytning sker sommartid. Antal arbetsdagar beräknas till ca 40 dagar under perioden juni-september. Antal transporter med torv beräknas till ca 200 med 3-4 transporter per dag främst under vår och höst.

Växttorv används i jordprodukter. Det framgår av ansökan att växttorv för närvarande inte kan ersättas med något annat material. Det finns få torvtäkter i vårt närområde, men stor efterfrågan på jordprodukter.

Enligt torvutredningen (SOU 2000:100) bidrar dikade torvmarker till växthuseffekten genom att torven bryts ned. Nedbrytningen av torven beror på att grundvattenytan är sänkt i marken och att syre därmed kommer i kontakt med det organiska materialet. Denna i sig naturliga process har inletts genom mänsklig påverkan. Därför bör man i första hand bryta torv i täkter som redan är påverkade av dikning.

När torven används i jordförbättring fortsätter nedbrytningen. Detta i kombination med att våtmarker ofta har höga naturvärden gör att det är angeläget att hitta alternativ till torv i jordprodukter. Spängermossen har inga höga naturvärden enligt våtmarksinventeringen och enligt utredning på plats som sökanden har gjort.

Vattnet från den planerade torvtäkten på Spängermossen kommer att ledas via sedimentationsdamm till ett dike som efter ca 2,5 km mynnar i Bredsjöbäcken nedströms Bredsjön.

Vid start av en torvtäkt uppstår påverkan på vattenkvaliteten i samband med att diken anläggs. Halterna av suspenderat material, humusämnen och näringsämnen ökar i vattendrag nedströms. Även under brytning kommer viss påverkan på vattenkvaliteten att ske. Denna påverkan har inte kvantifierats i ansökan. Sökanden kommer att följa sin vattenpåverkan genom provtagningar i utloppet efter sedimentationsdammen där allt vatten från täkten passerar.

Dikning behövs för att kunna bryta torven. I ansökan finns en hydrogeologisk utredning som visar att påverkan på grundvattennivån sträcker sig som längst 11 meter från verksamhetsområdet i tåktens slutskede.

Anna Axelsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande över ansökan om tillstånd till torvtäkt och markavvattning Spängermossen, Bredsjö 1:30 - Uppsala kommun

Handläggare
Cecilia Möne
018- 727 43 01

Datum
2016-06 22

Diarienummer
2013-5715- MI

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Yttrande över ansökan om tillstånd till torvtäkt och markavvattning Spängermossen, Bredsjö 1:30 - Uppsala kommun

Remiss från Mark- och miljödomstolen, målnr. M 6757-15. Remisstid: Förlängd till 30 juni 2016.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inget att erinra mot att tillstånd meddelas till torvtäkt och markavvattning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar endast synpunkter angående utformning av tillståndet utifrån nämndens tillsynsansvar enligt miljöbalken för verksamheter som har beteckningen B i miljöprövningsförordningen (tillsynen över B-verksamheter är delegerad från länsstyrelsen).

Synpunkter på föreslagna villkor

- Ordet ”länsstyrelsen” i villkorsförslagen bör ändras till ”tillsynsmyndigheten”.
- Punkt 4 bör kompletteras med att efterbehandlingen ska vara klar inom tillståndets giltighetstid.
- Punkt 6 angående sedimentationsdamm bör kompletteras med en delegation till tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare vattenreningsåtgärder om det skulle visa sig nödvändigt ur miljösynpunkt.
- Punkt 8 bör omformuleras till att förslag till provtagningsprogram för vatten ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan verksamheten påbörjas. Verksamheten omfattas av egenkontrollförordningen och av 26 kap. 20 § miljöbalken om att lämna årlig miljörapport varför detta inte behöver omnämnas i villkor.

Synpunkter angående efterbehandling

Två förslag till efterbehandling redovisas i ansökan: våtmark och skogplantering. Miljö- och hälsoskyddsnämnden förespråkar efterbehandling till skog eftersom boende har uttryckt farhågor om mygginvasion. Sökanden redovisar att en våtmark kan utformas så att den inte blir ett lämpligt habitat för översvämningsmygga samt att vanliga stickmyggor inte trivs bra där vattnet är djupare än 0,5 meter. Eftersom våtmarken kommer att lämnas för igenväxning anser nämnden att det inte går att utesluta att det så småningom bildas ett skede som gynnar vanliga stickmyggor. För att öka närboendes acceptans för verksamheten bör man avstå från att efterbehandla som våtmark utan istället plantera skog. För att öka skogens naturvärden bör

bolaget undersöka möjligheten att plantera in bärande träd (rönn, oxel, körsbär, hassel mfl) som är lämpliga för platsen tillsammans med föreslagen tall. Skogen kan också utformas med gläntor och bryn som gynnar biologisk mångfald. Närmare utformning av efterbehandlingen bör göras i samråd mellan företaget och tillsynsmyndigheten när drifttiden närmar sig sitt slut.

Motivering

Spänngermossen är påverkad av tidigare dikning och bidrar därför till växthuseffekten genom att torven bryts ned. Inga naturvärden har noterats som motiverar ett skydd av miljön på mossen. Så länge det inte finns alternativ till torv i jordprodukter bör transportavstånden minimeras. Det finns få torvtäkter i Uppsala län. Läget bedöms även vara lämpligt ur störningssynpunkt med få närboende. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har därför inget att erinra mot tillstånd.

Eftersom tillståndstiden är lång finns en möjlighet att nya reningsmetoder för vatten från torvtäkter tas fram. Det kan också visa sig att påverkan på recipienten blir större än förväntat eller att sedimentationsdammen inte har avsedd effekt. Därför bör det finnas möjlighet i tillståndet för tillsynsmyndigheten att kräva ytterligare rening av vattnet innan det släpps till recipient.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Anna Axelsson
miljödirektör

Kopia

Hasselfors Garden AB, Krangatan 11, 702 27 ÖREBRO